

izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din
za inozemstvo 20—

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravištvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barbarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri pošti, čekov.
zavodu št. 11.842.

Politična situacija

HRVATSKI BLOK PRED RAZCEPOM. — RADIČU SE MUDI. — O
REPUBLIKI NE GOVORI NIČE VEČ.

Beograd, 21. novembra. (Izv.) Tu-
kajšnji politični krogi so informirani, da
pride večina blokašev koncem tekočega
ali začetkom prihodnjega tedna v Beo-
grad ter da se udeležijo sej parlamenta.
Pripravljeni so sam Radič. Blokaški de-
legati, ki so se mudili v Beogradu pro-
šli teden, so poskušali postaviti gotove po-
goje, ki pa so bili tudi od opozicije od-
biti. Vrnili so se k Radiču s sporočilom,
da je prehod iz abstinence v pozitivno
politiko mogoč le, ako se blokaši posta-
vijo na stališče priznanja dejanskega
stanja, položaja torej predpisano prisezo
na ustavo ter se udeležijo parlamentar-
nega dela, kakor vsi drugi poslanci. Ker
za Hrvatski blok ni bilo drugega izho-
da, se je Radič odločil, da privoli tudi
v tako likvidacijo svoje abstinence po-
litike.

Protij temu je nastal v Hrvatskem blo-
ku hud odpor s strani frankovcev, ki so
tako protestirali proti nameravaniemu
izdajstvu hrvatske ideje ter so zaklju-
čili, da bodo začeli najostrejšo borbo
proti Radiču, če res odide v Beograd. Vse-
kakor je računati, da se bo blok razbil

v dva dela in da pridejo v Beograd le
pristaši seljaške stranke in hrvatske za-
jednice, medtem ko bodo frankovci osta-
li doma ter skušali organizirati fronto
proti — Radiču.

Razmeroma kratek parlamentarni pro-
gram, kateremu bodo sledile volitve, in
razmere v bloku silijo Radiča, da se s
svojo akcijo pozuri. V Beograd je zato
dospel zopet dr. Surmin, ki je danes ves
dan konferiral z opozicijskimi vodi-
telji. Z njim se nahajajo tudi še nekate-
ri drugi blokaški politiki. Posebno dol-
go se je dr. Surmin razgovarjal s klo-
rikalci, ki so ga zaklinjali, da naj blo-
kaši pustijo sedaj svoj program na sira-
ni ter predvsem pokažejo, da ne misli-
jo resno z republiko, ker bi sicer seveda
ne mogli priti v poštev za event. vstop
v vlado. Dr. Surmin je odgovoril: «Mo-
lim Vas, tko još misli danes na repu-
liko». Popoldne je dr. Surmin poslal Ra-
diču depešo, v kateri ga pozivlje, «ne-
ka se blok požuri», ker bo sicer prepoz-
no.

Nadaljnji razvoj dogodkov se pričaku-
je s precejšno napetostjo.

Definitivni razkol zemljoradniške stranke

ISTOČASNI SEJI DVEH GLAVNIH ODBOROV. — AVRAMOVIĆ IN
KOMADINIĆ OSAMLJENA.

Beograd, 21. novembra. (Izv.) Vče-
rašnjemu sestanku plenuma izvrševalne-
ga odbora zemljoradniške stranke je
prisostvovalo 23 članov iz Bosne, Her-
cegovine, Dalmacije, Srbije in Vojvo-
dine. Na tej seji se je konstituiral glav-
ni izvrševalni odbor, pri čemur je bil
izvoljen za predsednika Stanoje Dimit-
rijević, za prvega podpredsednika dr.
Milan Vlačić, za glavnega tajnika
Voja Gjorgjević, za njegovega pomoč-
nika dr. Kučić, za drugega tajnika Mi-
loš Popović in za blagajnika Voja Mi-
lutinović. Na znanje so bila vzeta po-
ročila poslanekega kluba, kateremu so
dane proste roke, da vodi politiko z
ozirom na parlamentarni položaj. De-
legati iz Dalmacije so poročali o te-
žavnih razmerah v Dalmaciji. Nato so

se vršile volitve sekcij in je bil sprejet
poslovnik glavnega izvrševalnega od-
bora. Končno so bile soglasno odobre-
ne vse določbe, ki so bile sprejete na
kongresu v Banji Luki.

Istčasno sta disidentna zemljoradni-
ške stranke posl. Avramović in odstavi-
ljeni tajnik stranke Komadinić sklica-
li sejo glavnega izvrševalnega odbo-
ra, na kateri sta obsodila resolucijo
banja-luškega kongresa in zatrjevala,
da to ni bil glavni kongres stranke,
temveč le pokrajinski sestanek.

Po teh dogodkih je smatrati vsako
možnost poravnave med obema skupi-
nami za izključeno, tako da je postal
razkol v zemljoradniški stranki defi-
nitiven.

Sestanek med Musso- linijem in Ninčičem

Beograd, 21. novembra. (Izv.) Vče-
ra ob pol 4. sta se sestala v dvorani
orijentske konference v Lausanni ita-
lijanski ministrski predsednik Mussoli-
ni in dr. Ninčič, ki sta se prisrčno po-
zdravila. Mussolini je dr. Ninčiču izra-
zil svoje zadovoljstvo, da niso beograjski
listi ob priliki njegovega nastopa
pisali preostro o njem. Proti večeru
sta se oba ministra še enkrat sestala
in se razgovarjala nad eno uro.

LAZA MARKOVIĆ POSLANIK V RIMU?

Beograd, 21. novembra. (Izv.) Govo-
ri se, da je minister pravde Laza Mar-
ković postal demisijski. Baže kandidira
za poslanika v Rimu, odkoder bo do-
sedanji poslanik Antonijević odpokli-
can.

PRAZNIK V BEOGRADU.

Beograd, 21. novembra. (Izv.) Danes
na praznik arhangela Mihaela ni delal
noben parlamentarni odbor.

DELNO UKINJENJE UVOZNE PREPOVEDI ZA LUKSUZNO BLAGO.

Beograd, 21. novembra. Državni pod-
tajnik za finance dr. Svetislav Popović
je izjavil vašemu dopisniku, da je mi-
nister financ na podlagi finančnega zaka-
na ukinil prepoved uvoza luksuznega
blaga od 3. julija t. l. pod št. 4776, ki je
bila objavljena v 156. številki «Službenih
Novin».

uradniških državnih nameščencev, sta
izrekli s tem, da sta soglasno izjavili
ministru dr. Žerjavu zahvalo in zaupa-
nje za njegova prizadevanja za izbolj-
šanje socialnega vprašanja državnih
uslužbencev, delovanju slovenske do-
mokracije zaupnice, ki je pač najlepši
dokument vse ono zlobne gonje, ki jo
sedaj baš med uradničtvom upirajo
politični desperadi. Zaupanje na eni
strani rodi še večje zaupanje na drugi
strani. Zaupanje je temelj zvestobe, iz
kateri klije požrtvovalnost. «Zvestoba
za zvestobo» je klicav evonim volilec
za časa volitev v konstituanto dr. Žer-
jav v svojem in v imenu cele JDS.
Slovenska demokracija je dokazala,
da je dosledna in zvesta.

Večjeja zadoščenja za borbe vzdi-
senih idej ni, kot ga imaš, ako vidiš,
da prihaja po velikih naporih vsaj ne-
kaj priznanja. Tem večje je to zado-
ščenje danes, ko nihče v razvoju do-
godkov ne more pohazati za popolnih
uspehov in ko se zadoščenje in zaupa-
nje izreka že tudi delnim uspehom,
prizadevanju samemu in energični
volji.

Zadnja dva dni je dobila slovenska
demokracija lepo zadoščenje. Dve ve-
liki strokovni organizaciji, ki sta po
svoji sestavi strogo nepolitični in kjer
se združujejo pripadniki vseh sloven-
skih strank, skupina neuradniških in

Ljudska sodba bolgarskih ministrov

Beograd, 21. novembra. (Izv.) Ljudsko
glasovanje na Bolgarskem je izpadlo
usodno za obtožene ministre starega re-
žima. Od vseh oddanih glasov se je iz-
reklo za krivdo nad 70 odst.

Poljsko-italijanski incident

Varšava, 21. novembra. (Izv.) Ker je
varšavski «Kurjer Poranny» pisal, da
so Italijani pri Vittorio Veneto začeli
bitko, ko ni bilo nobenega Avstrijeve
več na fronti in tako dobili «slavno
zrugo», se je podal italijanski poslanik
v Varšavi Tommasini k poljskemu ru-
nanjmu ministrstvu, pri katerem je v
imenu svoje vlade protestiral proti za-
litvam italijanske vojske po imenova-
nem časopisu. Minister se je opravičil
in izjavil, da za člankom v «Kurjerju»
gotovo ne stoji ves poljski narod, na-
kar je poslanik zadovoljen odšel.

KRSTNA SLAVA PATRIJARHA DIMITRIJA.

Beograd, 21. novembra. (Izv.) Danes
je slavil svojo krstno slavo patrijarh
Dimitrije. Slave sta se udeležila metropo-
lit Dosić in vladika Dostije. Ob 12.
se je vršilo slovesno rezanje kolača, ka-
teremu so prisostvovala tudi kralj in
prince Jurij. Patrijarh je pozval k slavi
tudi člane vlade in so se v imenu vlade
udeležili proslave minister prosvete, pra-
vosodja, in ver. Za lutri so pozvani k
patrijarhu narodni poslanci in zastopni-
ki višje duhovščine.

GLAVNA SKUPŠČINA SKS.

Beograd, 21. novembra. (Izv.) Dne 7.
decembra se v Ljubljani sestane prvot-
no za 27. t. m. sklican kongres glavne-
ga odbora in poslaniškega kluba samo-
stojne kmetijske stranke. Kongresa se
udeležijo po dosedanjih dispozicijah tudi
poljedelci iz Čehoslovaške.

ZA POSPEŠENJE INVALIDSKEGA ZAKONA.

Beograd, 21. novembra. (Izv.) Danes
je «odbor 100 invalidov» zaprosil pri
dvorskem maršalatu za avdijenco pri
kralju, ker namerava prositi kralja za
posredovanje, da se čimprej sprejme
invalidski zakon.

Organizacija dela na orijentski konferenci

TRIJE PREDSEDNIKI. — V KOMISIJAH ZASTOPANE LE DRŽAVE-
ZMAGOVALKE. — TURSKI PROTEST.

Ouchy-Lausanne, 21. novembra. (Izv.)
Malo po enajeti uri popoldne je pride-
lo prvo redno zasedanje orijentske kon-
ference v ouchyjskem hotelu «du Cha-
teau», ki je zato popolnoma preurejen.
Številni zastopniki so zabujali v malem
pristenišču splošno pozornost in so se
morali povsod tlačiti skozi goste vrste
radovednecev. Šeji nista prisostvovala
Poincaré in Mussolini, ker nista oficijel-
na zastopnika svojih držav.

Vprašanje predsedništva je bilo reše-
no brez težav. Vodje delegacij treh ve-
lesil, to je lord Curzon za Anglijo, Bar-
rere za Francijo in Garroni za Italijo,
bodo izmenoma v navedenem redu vr-
šili predsedniške posele. Takoj nato je
lord Curzon prevzel vodstvo prvega za-
sedanja. Že pri volitvi predlaganih ko-
misij je prišlo do nekaterih težav. Kon-
čno so se zedinili za tri komisije, in si-
cer: 1.) za teritorialna vprašanja in mo-
rsko ožino, 2.) za vprašanje narodnih
manjšin in izmenicev v Turčiji in 3.)
za gospodarske in finančne zadeve.
Vsaka delegacija ima pravico, da od-
pošlje v vsako komisijo po enega za-
stopnika ali izvedenca s pristavkom, da
morejo v prvi dve komisiji le člani držav,
ki so bile s Turki v vojni in so
sklenili z njimi definitivni mir. O vpra-
šanju morskih ožin se bo razpravljalo
žele pozneje, ko dospa na konferenco
tudi rusko zastopstvo. Turška delegaci-
ja je proti temu energično protestirala,
tako da je uradni komunika, ki bi moral
iziti okoli ene popoldne, izšel pozno
popoldne, ker ga izmet-paša ni hotel po-
pisati. Lord Curzon je izjavil, da pred
četrtkom ne bo mogel odobriti kakih de-
finitivnih sklepov, ker mora počakati,
da se novi angleški kabinet predstavi
kralju in priseže.

Komisiji za teritorialna in vojaška
vprašanja in upravo morskih ožin pred-
seduje lord Curzon; komisiji za vpraša-
nja izmenicev in narodnih manjšin v
Turčiji Italijan Garroni, komisiji za go-
spodarska, železniska in sanitarna vpra-
šanja pa Francoski Barrère. V komisijah
konference, ki ga vodi Massili bodo za-
stopane vse države, to je Anglija, Fran-
cija, Italija, Japonska, Grška, Rumunija,
Jugoslavija in Turčija. Zastopniki držav
ob Črnem morju morejo prisostvovati po
svetovanjem glave morskih ožin.
Amerika se je udeležila današnje se-
je kot opazovalka.

ČESKO STALIŠČE.

Pariz, 21. novembra. (Izv.) «Echo na-
tionale» prinaša daljši razgovor z dr.
Benešom na orijentski konferenci. Dr.
Beneš izraža med drugim, da je Čeko-
slovaška zainteresirana na orijentskem
vprašanju le valed svojih pogodb z Ju-
goslavijo in Rumunijo, ki sta na svojih
mejah neposredno ogroženi in sodelo-
ženi na usodi Grške. Zaradi tega je pri-
šel Politis v Bukaresto in Beograd, da
se zedini z Rumunijo in Jugoslavijo gle-
de skupnega nastopa proti Turkom. Če-
koslovaška bo podpirala težnje svojih
zaveznikov, vendar pa ne bo nastopala
iniciativno.

ŠTEVILNE DELEGACIJE.

Ouchy-Lausanne, 21. novembra. (Izv.)
Čeprav so velike voljele sklenile, da se
na konferenci ne bo razpravljalo razre-
o turško-grškem miru in o morskih oži-
nah o nobenem drugem vprašanju, pri-
hajajo vendar vse mogoče delegacije v
Lausanne. Danes so tu že razne egip-
tovske, sirske, makedonske, afganistan-
ske in druge delegacije z najrazličnej-
šimi željami in predlogi.

Zavezniški pogoji kemalistom

POGOJI SO OSTRI. — ZAVEZNIKI NE OPUSTE NOBENEGA SVO-
JIH PRIVILEGIJEV. — PRODRLO JE ANGLEŠKO STALIŠČE.

London, 21. novembra. (Izv.) «United
Telegraph» poroča iz Lausanna: Mirovni
pogoji zaveznikov predvidevajo po
angleško-francoskem načrtu Turkom le
nebitvene koncesije. Pogoji so sledeči:
1.) brezpogojna prostost morskih ožin;
Dardanele morajo biti tudi v vojni pro-
ste za vojne ladje. Vse obrežne utrdbe
je treba podreti.
2.) kapitulacije se formalno odpravijo;
vse predpravice, ki so jih dobili Evro-
pejci, pa ostanejo v veljavi.
3.) mandati nad Mezopotamijo, Sirijo
in Palestino ostanejo v veljavi;
4.) vse koncesije, ki so jih dali Turki
tujim državam, razen onih, ki so jih do-
bili Nemci ostanejo;
5.) Dodekanes pride dotlej pod ita-
lijsko kontrolo, dokler zavezniki ne od-
ločijo končne usode tega otčja;
6.) število turške posadke v Anatoliji

se zmanjša; v Evropi ostanejo le pro-
stovoljni oddelki;

7.) varstvo krščanskih manjšin se iz-
roči medzavezniki kontrolni komisiji;

8.) Turki povrnejo vsjo škodo, ki so jo
napravili tujim državljanom;

9.) Turki se odpovejo vsaki vojni od-
škodnini s strani Grške;

10.) premirje v Mudaniji velja do ra-
tifikacije mirovne pogodbe in

11.) Carigrad in nevtralna cons osta-
neta zasedana po zaveznikih, dokler za-
vezniški parlamenti ne ratificirajo mi-
rovne pogodbe.

Angleški listi z zadovoljstvom ugo-
tavljajo, da je skoro na vsej črti zma-
galo angleško stališče, za kar gre za-
sluga v nemali meri intransigentnosti
kemalistov samih, ki so si s svojimi pre-
tranimi zahtevami zaprili francoske
simpatije.

Budimpešti grozi konkurz

Budimpešta, 21. novembra. (Izv.) Tu
so se vršila zadnje dni pogajanja med
zastopniki glavnega mesta in francoskih
upnikov o predložitvi dolgovi Budim-
pešte. Pogajanja niso imela uspeha.
Francoski so stavili take pogoje, da jih
mestne finance vsled teškega položaja
ne morejo zmagati in so zastopniki Bu-
dimpešte pogoje odklonili. Zato so Fran-
cosi odpotovali v grožnjo, da bodo raz-
glasili nad Budimpešto konkurz. Iz Bu-
dimpešte je sedaj odpotovalo nekaj za-
stopnikov, ki bodo skušali doseči v Pa-
rizu ugodno poravnavo. Kakor poroča-
jo, pa so zastopniki francoskih upnikov
storili že na merodajnih mestih vse ko-
rake zaradi razglasitve konkurza nad
madžarsko prestolico.

DUNAJSKI ŠAHOVSKI TURNIR.

Dunaj, 21. novembra. (Izv.) Rezultati
današnjega dne na mednarodnem šaho-
vskem turnirju: Dr. Tartakower premaga
Königa, Aljechin dr. Tarrascha, Wolf
Bogoljubova, Grünfeld Spielmanna, Se-
misch Kmocha in Retti Takasa. Stanje
po 7. kolu je sledeče: dr. Tartakower
6 ½; Wolf 5 ½, Rubinstein, Aljechin in
Grünfeld po 5, Maroczy 4 ½, Spielmann
3 ½, Semisch 3, Retti 2 ½ in eno vise-
čo partijo, Vuković 2 ½, dr. Tarrasch 2,
Bogoljubov 1 ½, König 1 in eno visečo
partijo, Kmoch 1 in Takas 0 in eno vi-
sečo igro.

Borza

Zagreb, devize: Dunaj 0.0875 —
0.0925, Berlin 0.92 — 1.12, Budimpešta
2.50 — 2.80, Milan 288 — 292, London
273.5 — 278.5, Newyork 61 — 62, Pariz
447.5 — 452.5, Praga 196.5 — 199.5, So-
fija 43 — 45, Curih 1145 — 1155, Var-
šava 0.43 — 0.53, Bukarešta 39.25 —
40.75, valute: dolar 60 — 61, avstr. kro-
ne 0.0925, češke krome 193.5 — 196.5,
marka 1.03, lire 284 — 288, francoski
franki 427.5 — 432.5, madžarske krome
2.55 — 2.85. — Efekti: Jadranska banka
365 — 400, Slavenska banka 102 — 108,
Praštrediona 1050 — 1055, Slov. eskom.
banka 0 — 159, Trboveljska premogov-
na družba 250 — 260.5.

Beograjska borza radi praznika ar-
hangela Mihaela ni poslovala.

Praga, devize: Berlin 0.47 — 0.57,
Curih 591 — 597, Milan 148.75 — 150.25,
Pariz 236.25 — 237.75, London 142.25 —
143.75, Beograd 49 — 49.50, Sofija 23.20
— 23.70, Dunaj 0.04075 — 0.05075, Var-
šava 0.155 — 0.235.

Curih: Berlin 0.08125, Newyork 538,
London 23.97, Pariz 39.70, Milan 25.15,
Praga 16.75, Budimpešta 0.2225, Zagreb
2.10, Bukarešta 3.45, Sofija 3.90, Var-
šava 0.035, Dunaj 0.0073, avstr. šig. kr-
ne 0.0075.

Berlin, devize: Italija 29.176 — 29.324
London 27.531 — 27.669, Newyork
615.986 — 619.044, Pariz 46.134 — 46.366,
Svica 115.211 — 115.791, Dunaj 937 —
903, Praga 19.501 — 19.599, Budimpešta
256 — 258.

Slovenski drž. nameščenci ministru Žerjavu Gospod minister!

Predsedstvo podpisane OZ je 16. t. m. na seji širšega odbora obširno poročalo o zadnjem beograjskem kongresu državnih nameščenecv ter ob tej priliki odločno naglašalo Vašo neprecenljivo pomoč, ki ste jo blagovolili uveljaviti ob sprejemu deputacije pri gospodu finančnem ministru.

Vprašanje državnih nameščenecv, ki je tako valed maksimiranja rodbinskih doklad kot nezadostnih prejemkov volbe nazvelo posebno zadnje mesece eminentno socijalni pomen, je našlo v Vas, gospod minister, najodločnejšega zagovornika, ki je ugodni rešitvi tega vprašanja že od vsega početka posvečal nesebično pažnjo.

V vsem prepričanju zavedajoč se tega dejstva, je OZ na zadnji seji širšega odbora soglasno sklenila, izreči Vam, gospod minister, svojo nemejeno zahvalo.

Obenem Vas, gospod minister, prosimo, da blagovolite z vsemi razpoložljivimi sredstvi in moči tudi v bodoče podpirati opravičene težnje javnih nameščenecv ter v smislu naše brzojavne prošnje z dne 17. t. m. glede takojšnjega izplačila zadostnega enkratnega nabavnega prispevka, oziroma zvišanja draginskih doklad ukreniti vse potrebno.

V Ljubljani, dne 21. novembra 1922.

Za odbor Osrednje zveze javnih nameščenecv in vpokojencev za Slovenijo:

Makso Lillogl. r.,

t. ž. predsednik.

Joža Bedekšl. r.,

t. ž. tajnik.

Slavnost osvobođenja v Mariboru

Danes so pretekla štiri leta, odkar je general Majster razorožil takozvano nemško zeleno gardo, ki se je po prevratu poleg Majstrovega pešpolka 45. organizirala v obrambo Maribora. Bila je takrat številnejša kot Majstrova četa in bi bila gotovo zavzela Maribor če bi je ne bila udusila drznost slovenske energije. «Marburger Zeitung», tedaj še v rokah nemških nacionalistov, je čisto pravilno zabeležila drugi dan, da je bila s tem odločena usoda Maribora. In tako si je 45. pešpolk upravičeno izbral ta zgodovinski dan za svojo krstno slavo, ki jo je danes prvič, a tem pristojeje proslavil.

Na obširnem dvorišču meljske vojašnice se je postavilo vojaštvo v četverkot, da po maši prisostuje «sečenju hleba». Prišlo je tudi mnogo naroda zlasti ženstvo, župan g. Grčar, okrajni glavar g. dr. Lajšič, voditelji šol, uradov, l. dr. Ganljiv je bil prizor, ko so točno ob 10. uri pod vodstvom staroste dr. Serneca in načelnika Nagliča ob sviranju sokojske koračnice prispeli na slavnostni prostor Sokoli in se pridružili vojski.

Po cerkvenem obredu je imel g. polkovnik Draškič pomenljiv govor, ki ostane vsem v trajnem spominu. V kratkem je označil pomen krstne slave, ki je pravi jugoslovanski praznik, ne samo pravoslavni, ampak tudi katoliški. 45. pešpolk je upravičeno izbral današnji dan za slavo, ker je ta dan prvič rahli orožje za svojo pravo domovino, za korist svojega naroda in se tako priključil slavni srbski armadi. Ob slavlju svojega lanskega čina morajo vojaki misliti na dan, ko bodo rešili svoje zaslužene brate doli ob Soči in v lepi naši Koroški. Ta velika misel dviga in oživlja ponos naše armade. Svoj globok govor je končal g. polkovnik s trikratnim vzklikom «Slava kralju!»

G. major Kovačič je prebral pozdravne čestitke vojnega ministra, komandanta armijske oblasti, komandanta Dravske divizijske oblasti in daljši navdušeni dopis bolnega generala Majstra, ki so mu navzoči klicali «Živio!» Pevski zbor podoficirske šole je zapel par pesmi, nato pa so defilirale čete načelnika Sokoli. Sledila je pristrčna zabava, popoldne pa je bila vojakom prirejana priprosta zabava.

Proračunska debata v Ptutu

Ptuj, 19. novembra.

Mestni svet ptujski je v izredni seji dne 18. novembra odobril proračun za leto 1923. Proračun izkazuje prebitok okroglo 7000 Din. Na poročilo ref. dr. Fermevca se je razvila živahna debata in je osobito JDS klub stavljal razne važne predloge mestnega gospodarstva. Dr. Senčar je imenoma JDS kluba predvsem zahteval pojasnila, obstoji li za tekoče leto do sedaj ravnovesje med preliminarnimi dohodki in izdatki. To je imenoma župan potrdil vodja mestnih uradov g. Uratnik.

V specialni debati je dr. Senčar osobito grajal, da proračun popolnoma prezira ta čas za mesto eno najvažnejših vprašanj, t. j. stanovanjsko budo. Urgiral je končno ročitev prodaje mestne vojašnice in zagotavljanje Herbersteinovih parcel v vrho gradbe uradnih in delavskih stanovanj. Dr. Fermevc je predlagal, da se nemudoma ukrene vse potrebno za elektrifikacijo mestne razsvetljave in obratov. Dr. Stahoe je priporočal začasno preureditev mestne plovne na podlagi uporabe vinskih tropin, ki dajejo izbornen plin. Na predlog Mikuletiča imenoma NSS je mestni svet

proti predlogu dr. Senčarja sklenil, da se ukine z novim letom «ponočni davek» s tem izgubi mestna občina letno nad 100.000 K dohodkov.

Pri vprašanju povziranja najemniškega vinarja je Mikuletič predlagal, da naj ostane sedanja izmera veljavna tudi v slučaju, če se najemina v prihodnjem letu event. škrt zviša. Ta predlog je prodri proti predlogu dr. Senčarja, ki je zahteval, da naj velja dosedanja izmera samo za najemnine mesečno do 500 K, pri višjih najemninah pa se naj zviša tudi najemniški vinar. Pri izrednem prometu predvideva proračun 250.000 Din za kritje obrestnega primanjkljaja mestne hranilnice, katero teži po Ornigovi zaslugi okroglo 20.000.000 vojnega posojila. Za kritje tega obrestnega primanjkljaja pa ni predvidenih — dohodkov. Na vprašanje dr. Senčarja, kje se naj dobi potrebno kritje, ko mestni svet odklanja celo sedanje dohodke, n. pr. nočni davek, so odborniki — molče odtrbentali!

Mesto mestnega tajnika se tekom leta opusti, ker zamore te posle po uradnem poročilu opravljati vodja uradov s cenejšo močjo. To mesto opravlja sedaj neki Zelenko, ki je bil okrajni tajnik glavarstva v Ptutu in je zaprosil za vpokojitev, ker je po lastnem zatrjevanju radi bolezni nesposoben za nadaljno službovanje; za mestni magistrat je — ba je še dober, ker ga blagosilja — frater Ferleš.

Novosti iz Gorice

Gorica, 20. novembra.

Nesramna obsodba in še bolj nesramen način po katerem se je izvršila obsodba naših fantov, ki so bili obdolženi, da so zakrivali hudodelstvo na Krnu, sta našla silen odmev pri našem ljudstvu. Naše ljudstvo sicer molči, ker mora molčati, toda zapisalo si je to krivico med neštete druge krivice, ki jih je napravil primorski fašizem Slovincem v Italiji. Kako je bila ta obsodba naravnost naročena od «višje sile», nam priča že samo dejstvo, da so fašisti tedaj, ko je vladna komisija objavila uspehe svojega raziskovanja na Krnu, molčala kot grob, molčalo je vse laško časopisje, danes pa «Juntovo glasilo» «Popolo di Trieste» na vsa usta vprašuje, če se vztrajamo pri trditvi, da so si fašisti oskrbnitve spomenika na Krnu samo izmislili in ali smo zadovoljni s tem, ker so krivci kaznovani po zakonu? — «Krivci» pa državni pravdniki niti za las ni mogle dokazati njih krivde. Fašisti so ob izjavi uradne komisije molčali kot grob, ker so vedeli, da imajo sodnike v Gorici, ki so taki zajci, da zlezejo z vso svojo pravico pod klop. Čudno pa se nam zdi, da «Popolo di Trieste», ki s takim užitkom išče krivce povsodi, ne vpraša tudi, kaj je z onimi krivci, ki so uničili, razbijali, ropali in požigali. Ali bodo morda trdili, da je v drežensko župnišče udarila strela. Vse je mogoče pri nas, le enega ne bomo ukaali: oblast, ki bi spoštovala zakon. Pri nas je zakonik ena sama stvar: nasilje in anarhizem.

Naj se dotaknem enega izmed najmodernejših fašistovskih orožij, to je ricinovo olje. Marsikomu se je zdelo stvar, ko jo je prvič slišal, smešna, pretirana — morda celo zlagana. Le žalibog, da sloni na bridki resnici. Le perversnost je mogla izmisliti to metodo medsebojnega boja. Fašisti so jo uporabljali po celi Italiji proti njim neubojim osebam. Čeno vemo za slučaj, ko so prisilili Zelenko, da so pile ricinovo olje. Vjamejo namreč svojega nasprotnika, mu nastavijo revolver na prsa in izpiti mora tekočino do dna, navadno po pol ali po tri četrt litra. Vemo za slučaj, da je bil mučenec potem prisiljen izpiti ricinovo olje še plačati, sicer bi moral izpiti še eno količino. Ricinovo olje so dajali tudi našim ljudem. V Gorici so fašisti iskali odvnetika Targionija, ki je po rodu Florentinec, a je bil pristaš avtonomije. Vdrl so radi tega v stanovanje g. ravateljca «Monta» Jakončiča, čigar hči je Targionijeva žena. Jakončičeva soproga, ki je bila nekaj bolna in je ležala v postelji, se je tega tako prestrašila, da se je njeno stanje silovito nazlo poslabšalo in je drugi dan umrla. Pri nas so molčali o tem žalostnem slučaju, pozabili ga ne bo nihče.

Tako so tiste metode, za katere najdejo v rimskem parlamentu, kadar se jih ožigosa, samo smeh. Smrtni slučaj in slučaj resne obolevnosti vsled tega v Italiji niso redki.

Končno naj omenimo še, da fašisti prav resno snujejo posebno slovensko fašistovsko stranko in hočejo ustanoviti zanj tudi list, za katerega že iščejo urednika. Resnično, čudnim časom se bližamo.

Železnica Rim-Drač-Solun-Carigrad

Zadnje dni se je pojavila interesantna gospodarska vest. Italija namerava zgraditi železnico od jadranske obale na Solun. Iz italijanske jadranske luke Bari ali Brindisi, bi se vršil promet do balkanske obale s pomočjo trajekta. Iz Soluna na Carigrad že vodi železnica, ki pa bi se menda tudi zboljšala ter skrajšala.

Po naznačenem projektu bi šlo tedaj za zgradbo direktne železniške zveze med lužno Italijo in Carigradom preko Soluna. Stvar ni majhne važnosti in treba se je pomuditi pri stvari že sedaj, dasi o njej še ni nikakih konkretnih poročil. Gotovo pa je, da gre za načrt gospodarske italijanske politike, ki si hoče zgraditi najhitrejšo cesto v bližnji Orient.

Ko je v starem veku Italija postala politično in trgovsko središče tedanjske kulturnega sveta, so iz Rima vodile prvotne ceste na vse strani. Ena glavnih med njimi je bila cesta, ki je vodila iz Rima do jadranske obale v današnji Apuliji, in se je nadaljevala na vzhodni jadranski obali pri Draču, vodeč preko današnjega Elbasana na Ohrid, Bitoli, Voden in Solun ter dalje na Carigrad. To je bila znamenita via Egnatia, ob kateri je cvetelo mnogo znamenitih mest.

V srednjem veku je ostala Italija še vedno važna trgovska pokrajina in via Egnatia je obdržala precejšen pomen. V turški dobi je šele njena uloga prenehala, pač radi splošnega kulturnega in gospodarskega propada, ki ga je zakrivil osmanski režim. V moderni dobi so bile na premožnih črtah zgrajene železnice, kjer so nekdanje vodile ceste po rimskem imperiju. Da se bo prejel ali slej pojavil načrt, položiti železniški tir po nekdanji via Egnatia, je bilo pričakovati. To tem bolj, ker predstavlja imenovana črta najkrajšo zvezo med Italijo in Solunom ter Carigradom. In Italija se ravno sedaj po zmagovitih vojni bavi z načrti gospodarske osvojitve Orienta, zlasti Balkana; navedeni železniški projekt se je tedaj najino moral pojaviti.

In vendar je ta načrt za nas prezgoden. Italijanski kapital, ki bi hotel graditi železnico, bi si želel seveda zagotoviti velike materialne ugodnosti, ki nam ne morejo biti po godu. Železnica bi vodila najprej skozi Albanijo, nato skozi Jugoslavijo, do meje pri Bitolju, od Bitolja dalje pa je že izpeljana normalnotirna železnica do Soluna, skoro vsa po grških tleh. Ker Albanije ne smemo prepustiti italijanskemu vplivu, bi morali zahtevati participiranje našega kapitala pri podjetju, da o našem kosu železnice niti ne govorimo. Za tako angažiranje pa seveda ne bomo zlepa sposobni. Možnost bi bila tudi, da bi se Italija želela izogniti našega teritorija in da bi hotela trastiati železnico iz Valone preko južne Albanije in Grčije na Solun. Tak projekt bi moral izpodbijati z vso silo, ker bi odvrčal eno svetovno prometnih žil z našega ozemlja. Kakor ostane cilj naše železniške politike, da izvedemo preko našega ozemlja železnico z Donave na Jadransko obalo in napeljemo tako promet iz Rumunije in pozneje iz juž. Rusije skozi naše jadranske luke, tako nam je tudi gledati, da gre ta najvažnejša evropska železnica z zapada na vzhod preko naše zemlje. Seveda bi jo morali nemudoma zvezati s prečno prago na naša glavna središča. Glavno je le, da se pri tem tuj kapital ne koristi na naš račun.

Politične beležke

† Gospodarsko napredno društvo za štentakobski okraj priredi danes ob 8. zvečer v gostilni pri «Turku», Streljska ulica 20, šestanek somišljenikov. Poročali bodo kandidati JDS gg.: Turko, Stieh in dr. Klepec. — Somišljeniki, udeležite se sestanka zanesljivo!

† Politično in gospodarsko društvo za vodnatski okraj vabi «somišljenike na sestanku, ki se vrši 21. novembra ob 8. zvečer v gostilni pri «Bankotu». Na sestanku poroča gosp. dr. Puc in drugi.

† Sestank političnega društva JDS za dvorski okraj se vrši danes ob 8. zvečer pri Mraku. Govorijo dr. Puc, dr. Bohinjec in dr.

† Primorski volilni odbor ima sestank v četrtek, dne 23. novembra t. l. pri «Levu». Gosposvetska cesta ob 8. zvečer. Poroča gosp. dr. Puc. Pridite zanesljivo!

† Advokatski knifi. Na naš poziv, kaj je menil s svojo trditvijo, da je «1.300.000 K romalo v uredništvo Jutra», je nastopil dr. Ravnihar unik. Z advokatsko zgornostjo razlaga, da je itak poudaril, da se denar ni porabil v osebne, temveč v politične namene in če je dejal v uredništvo, je s tem mislil le na materialne izdatke lista. Seveda v vsak preudaren človek, zakaj je dr. Ravnihar pred nepoučenimi poslušalci rabil baš besedo «uredništvo». Da pokaže, kako o razume lojalnost! V ostalem se advokatski knifi ne obnesejo vedno. V istem odgovoru je dr. Ravnihar silno ogorčen nad očitkom, da bi bil vedel za zločinsko intrigo, ki jo je «Narodova» gospoda v znamenju takozvane Kamena rovičeve afeze pripravila in izvršila proti JDS in njenemu voditelju Žerjavu. Iz Ravniharjevega ogorčenja, s katerim odklanja vsako zvezo s to grdo kampanjo, moramo sklepati, da jo z nami vred obojmo. Če jo pa obojmo, zakaj se je potem poslužuje v utemeljitve svojega uskoštva? Advokatski knifi zapejajo včasih v jako neprijetne dileme...

† Nepredvidnost. «Slovenski Narod» in ljudje okoli njega bi lahko vedeli, da se bližajo ljubljanske občinske volitve in da je te volitve sam Bog nalašč poslal na zemljo samo, da pomaže do zmage veliki zajedničarski kapitalistični — narodno — socijalni ideji. Kapitalizem pobratiti s socializmom, je res ideja, naravnost problem in tu je moral že sam Bog vmes poseči, da zveliča ljubljansko prebivalstvo. «Narod» pa je slab apostol. Sinoči je priredil vest o sporu dr. Žerjav — Pucelj radi izvozne carine na življenjske potreščine. To vest je najbrž telefonično slab značaj ki ne zna premagovati samega sebe vsaj do 3. decembra. Z vidnim zadovoljstvom poudarja «Narod», da je vest o demisijski ministru Pucelja izmišljena in da so neosnovane tudi trditve o nezadovoljnosti, ki vlada v

krogih SKS glede Puceljeve carinske politike. «Slovenski Narod» razglasa svojim vzemirjenim zajedničarjem v tolažbo, da se bo Žerjavova protidraginska akcija razbila ob trdih pečinah onih, ki zahtevajo zvišanje carin in po dražitev življenjskih potrebščin doma! «Narod» bi s takim veselimi vestmi vendar ne smel oteževati demagoške in nenačelne agitacije svojih bratov NSSarjev. Saj so vendar bratje! Potem se morajo pa na shodih tako silno truditi, da «Narodove» nerodnosti in nepredvidnosti popravijo. Seveda, včasih se mora človek pokazati tak, kakršen v resnici je. Zadrževati svoje prave misli — škoduje.

† O škodljivosti centralističnega režima na dolgo in široko govori po zajedničarskih sestankih g. dr. Ravnihar. Kakor je njegova navada, je seveda tudi tu pozabil nedavno preteklost. Dr. Ravnihar je bil namreč od vsega početka v načelstvu JDS eden od najbolj zagrztenih centralistov. In sicer ne morda v tem smislu, kakor razume centralizem vsak pameten demokrat, temveč v onem pretiranem smislu, v katerem ga vsi trezni ljudje odklanjajo. Tako je n. pr. v seji načelstva 20. novembra 1918, ko je šlo za to, kakšne instrukcije naj dobi Narodno Veče na pot v Beograd, dr. R. poudarjal: «Naši zastopniki morajo odločno zastopati centralizem.» In v seji izvrševalnega odbora 3. marca 1919 je dr. Ravnihar z enfazo zagotavljal: «Mi hočemo centralistično upravo države.» Danes z istim notranjim prepričanjem dokazuje zajedničarjem: Mi hočemo avtonomijo... Potem pa razlaga, kako so drugi delali pogreške, medtem ko je sam ostal modrijan nad modrijani!

† Zanimivo razkritje. Poroča se nam, da je na sobotnem zajedničarskem shodu pri Anžoku g. Juvan v svojem govoru povedal da je dr. Ravniharja za nosilca zajedničarske kandidatske liste predlagala bivša NSS; kajti dr. Ravnihar je bil narodnim socijalistom na razpolago že takrat, ko je bil še v demokratski stranki.

† Naš poslanik v Rimu. Beograjska «Politika» priobčuje v posebnih člankih težke obtožbe proti našem poslaniku v Rimu gosp. Antonijevidu. Očita mu lahkomišelnost, komednost in popolno nesposobnost za zastopanje države na tako važnem mestu in pravi, da bi bilo naravnost zločin na državi, ako bi se tega diplomata še nadalje pustilo na tem odgovornem mestu, kjer s svojo malomarnostjo lahko vsak dan veliko škoduje državi. Antonijevid absolutno ni razumel svoje naloge in je vlado v Beogradu popolnoma napačno informiral, ker je bil prekomoden. da bi se sam pravilno informiral. «Politika» pravi, da bo še pisala o tej zadevi, da svoje zadnje besede še ni izrekla. — «Politika» je navadno dobro informirana. Iz tega slučaja se tudi vidi, kako potreben bi bil parlamentarni odbor za zunanje zadeve!

† Reška konstituenta v Kraljevi. V Kraljevi, na našem ozemlju, je zborovala 18. in 19. t. m. reška konstituenta. Sej se je udeležilo 45 članov konstituante, 10 jih je bilo oviranih v prirodu in so poslali pismene izjave, da se strinjajo z vsemi sklepi. Od 75 članov konstituante jih je torej brezpozgojno za popolno samostojnost Reke 55 — torej nedvojbena večina! Na sestanku konstituante v Kraljevi je podal predsednik reške države Zanella ob splošnem odobravanju važne izjave, ki vse kulminirajo v tem, da bo sta na Reki v 24 urah zavlada mir in red, ako se izroči uprava zakoniti vladi. Zanella upa, da Mussolinijeva vlada ne bo sledila dosedanjim vladam, temveč da bo z enim udarcem presekal vzel in odredila evakuacijo Reke, kjer naj se ustanovi potem domača varnostna organizacija, dotlej pa naj bi se nahajale na Reki italijanske in jugoslovanske čete. Zanella odgovarja na italijanske očitke, da je jugoslovofil, in izjavlja, da je kot reški Italijan res iskren jugoslovofil in da hoče negovati prirečne odnose ne samo z Italijo, temveč tudi z Jugoslavijo. Zanella bi želel, da postanejo enaki jugoslovafilski tudi vsi drugi Italijani, ki naj bi delali na tem, da preneha absurdna in neopravičena nezaupljivost med obema sosedoma. Dalje je Zanella protestiral proti nezakonitostim in nasilijem ki se vršijo na Reki od 3. marca dalje in protestiral posebno proti nameri, izvršiti nove volitve, ker so novi volilni imeniki navadna goljufija, radi katere bi šli krivci v normalnih razmerah v zapor. Končno je zahteval gosp. Zanella, da se vrne reški državi pristanišče in železnica, in je naglasil trdno voljo Reke, da postane v resnici svobodna in neodvisna. Po govoru predsednika reške vlade, ki je bil burno aklimiran, je govorilo še nekaj govornikov, ki so vsi žigosali posebno aramtne razmere, ki vladajo na Reki glede javne varnosti.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Sreda, 22.: «Živi mrtvec». A. Četrtek, 23.: «R. U. R.» Izv. Petek, 24.: «Jack Straws». D. Sobota, 25.: «Ploha». E. Nedelja, 26.: Ob 3. popoldne «Krojaček-junaček». Izv. Ob osmih zvečer «Živi mrtvec». Izv. Ponedeljek, 27.: «R. U. R.» G. Torek, 28.: Zaprt.

Ljubljanska opera.

Sreda, 22.: «Tajnost». D. Četrtek, 23.: «Jenufa». B. Petek, 24.: Zaprt. Sobota, 25.: «Prodana nevesta». C. Nedelja, 26.: «Butterfly». Gostovanje gospe Ade Poljakove. Izv.

Mariborsko gledališče.

Sreda, 22.: «Hoffmanove pripovedke». B. Četrtek, 23.: «Hoffmanove pripovedke». A. Petek, 24.: «Namišljeni bolnik». Dijaško predstava. Izv. Sobota, 25.: «Revizor». C in kuponi.

Koncert ge. Poljakove v Ljubljani.

Gospa Ada Poljakova, bivša članica peterburške velike opere, je že kot «Metulček» pridobila srca našega občinstva kakor malokateri gost doslej. Sinoči je priredila koncert v operi, ki je bil prav lepo obiskan. Izborno sestavljeni program je obseval ruske, laške, francoske in nemške pesmi. Gospa Poljakova ima krasen glas svetle barve, zelo gibber in zmogel izraziti karkoli, v višini nekončno zvonek in čist, vedno pa mehak in lepo tekoč. Res je bil belcanto, kar smo čuli v starih italijanskih pesmih Martinija, Cimarose in Pergolesaja. Debussy je bil tako rafiniran in vonljiv, konec Schumannove z brezprimerno umetnostjo podane «Ich grolle nicht» pa je občinstvo udarilo v tako entuziastično ploskanje in klicanje, kakor morda še malokrat, odkar stoji naša opera. — Izmed ruskih pesmi je težko reči, katera je bila bolj povšeči, zakaj ga. Poljakova je sestavila program, ki predstavlja iz najboljega najboljšega. Rimskoga-Korsakova sentimentalna «Romanca» je napravila velik vtis; obe pesmi Rahmannovega sta bili nekaj posebnega, originalnega, kakor so vse stvari tega skladatelja, dalje dve ljubki pesemci Gričanova in končno — Musorgski: Stiri otroške pesmi. Pol deklamacija — kakor bi govoril mal otrok — kako dobro je to napravila Poljakova, ki ji nainstno tako pristojna — pol pesem. «Tjapa», «Večerna», «V kotu», to so tako mišne stvarice, v katerih je otroški ton tako presenetljivo zadet, da jih moremo šteti med najgenijalnejše, kar nam je ustvaril veliki Musorgski. Gospa Poljakova je podala vse tako dovršeno, tako intenzivno prečuteno in izrazito, da je naše glasbo ljubče občinstvo dolgo dolgo ne bo moglo pozabiti. Dobila je dva lepa šopka in so ji navdušeno aplavdirali. Ali bi je gledališče ne moglo kako obvezati vsaj še za nekaj časa za Ljubljano?

Gostovanje mariborskega gledališča v Celju. V sredo dne 23. novembra gostuje v celjskem mestnem gledališču dramski ansambl mariborskega Narodnega gledališča. Upriporil bo Gogoljevo komedijo «Revizor». Predstava se prične ob pol 20. uri in je v abonmaju.

Shakespeare: «Othello». Prevel Oton Zupančič. 1923. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Str. 160. Cena 19 Din. po pošti 1.25 Din več. Shakespeareova drama «Othello» je pravkar izšla v vzornem prevodu Otona Zupančiča in v znani okusni opremi Shakespearejevih izdaj pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Prihodnji zvezek Shakespearejevih del prinese «Komedijo zmešajav».

Sport

Zimsko-sportna sekcija (smučski in sankski odsek) S. K. Hiri je priredi v četrtek dne 23. t. m. v Narodnem domu (lokalni akad. društva Jadran, vhod nasproti 1. drži gimnazije) svoj prvi obvezni teoretični večer: «Smuški terminologija». — Tajnica.

Viktoria Žižkov v Zagrebu. Grad-janskemu se je posrečilo pridobiti praški klub Viktoria Žižkov za dve tekmi, ki se bosta vršili dne 25. in 26. t. m. v Zagrebu. Viktoria igra v češkem nogometu veliko vlogo in je pred časom porazila češkega prvaka Sparto s 3 : 0 ter si s to zmago pridobila češki cup, najlepšo trofejo, ki jo pozna češki nogomet. Z Viktorijo pride v Zagreb tudi član Čs. F. Asociace, vrhovnega nogometnega foruma v Češkoslovanski, da se informira o dogodkih ob priliki tekme med reprezentancama Jugoslavije in Češkoslovanske.

Nova postojanka celjskega odseka SPD. Kumrovo posestvo, katero je imel dosedaj v namenu dr. Gollitsch, je prosti četrtek izdajal celjski odsek Slovenskega planinskega društva. Tako je prešla ta važna postojanka v slovenske roke, kar je z veseljem pozdravili s stališča turistic in tujkega prometa. Odsek bo namestil v «Celjski koči» oskrbnika, da bodo obiskovalci tega pogorja vsak čas lahko postreženi. Urejeno je tudi prenočišče.

Stanje nogometnega prvenstva v Zagrebu. Po tekmah zadnje nedelje je stanje nogometnega prvenstva ZNP nastopno: 1. Gradijanski z 12 tekami 21 točk, gol 86 : 7, 2. Hask z 11 tekami 21 točk, gol 78 : 11, 3. Concordia (9 tekem, 14 točk, 36 : 10); tukaj se mora upoštevati, da je Concordia odigrala svojo tekmo z Viktorijo le prvi čas in se mora drugi polčas še igrati. 4. Sparta (10 tekem, 10 točk, 12 : 36), 5. Hiri (9 tekem, 8 točk, 18 : 23), 6. Viktorija (14 tekem, 7 točk), 7. Croatia (10 tekem, 5 točk). Na zadnjem mestu 1. razreda stoji Slaven, ki pri 12 tekah ni dosegel niti ene točke. Razmerje golov znaša 2 : 87! Končna odločitev za prvenstvo bo padla pri tekah Concordije s Haskom in Gradijanskim.

* Cenjene naročnike, ki nimajo navočne za nazaj še poravnane, prosimo, da jo, ker se mesec nagiblje h koncu, prihodnje dni zanesljivo poravnajo.

* Vse, ki se obračajo na upravo »Jutra« za pojasnila glede inseratov prosimo, da naj vedno priložijo znamko za odgovor, ker sicer pri današnji visoki pošttni upravi ne more odgovarjati na mnogobrojna vprašanja, ki ji prihajajo vsak dan.

* Senzacionalni roman Papeževa hči, ki je vzbujal toliko zanimanja, ko je izhajal v »Jutru«, je sedaj izšel v ponatisu z umetniškimi ovitkom v štirih barvah, delom znanega našega slikarja. Roman se dobiva v upravi »Jutra« v Ljubljani (Prešernova ulica 54) ter stane 25 Din. po pošti 27 Din.

* Minister Pribečević proti dr. Krnčicu. Kakor poročajo iz Beograda, je minister prosvete Svetozar Pribečević vložil pri osješkem državnem pravdniku tožbo proti dr. Ivanu Krnčicu, ki je v nekem v »Hrvatskem Listu« priobčenem članku razžalil ministra Pribečevića. Danes se v tej zadevi pred sodnim stolom v Osijeku vrši glavna obravnava. Obtožbenica bo zagovarjal odvetnik dr. Papratović. Tožitelj je izročil za-topstvo državnemu pravdniku.

* Z zagrebške univerze. V nedeljo bi se imel vršiti v Zagrebu občni zbor Jugoslovanskega akademskega podpornega društva. Na dnevnem redu je bila tudi volitev novega odbora. Volitev pa se ni mogla vršiti, ker je med nacionalističnimi in separatističnimi dijaki prišlo do pretepa. Rektor je zaključil občni zbor ter odredil volitev odbora za prihodnjo nedeljo.

* Avtomatične telefonske centrale. V ministrstvu pošte in brojava je posebni komisiji poverjena naloga, da prouči projekt avtomatičnih telefonskih central, ki se baje v kratkem uvedejo tudi na naših poštah.

* Nova brzojavna zveza Zagreb-Sarajevo. Dosedaj je imelo Sarajevo z Zagrebom samo eno brzojavno zvezo. V kratkem bo imelo dve. Od Sarajeva do Siska je žica že napeta in bo v kratkem napeljana do Zagreba. Nova zveza gre čez Travnik in Banjaluko. Dolga je 250 km in bo dovršena v dveh mesecih.

* Proces proti podžupanu Stojkovu in tovarišem v Somboru, ki je izzval toliko senzacijo, je končal, sodba bo pa proglašena prihodnji ponedeljek, ker je material preobširen, da bi se mogla sodba prej sestaviti. Proces je pokazal da je gospodari samoborski podžupan Stojkov z državnim denarjem in imetjem kot svinja z mehom s pomočjo njemu podrejenih koruptnih in podkupljivih uradnikov. Pri sodni razpravi se je vedel kot popolni cinik in predsednik ga je moral večkrat klicati k redu in ga opominjati, da se vede dostojno.

* Delavska stanovanja v Brodu, Zagrebški listi poročajo, da so tvornice vagonov in tvornica »Slavonija« v Brodu zgradile za svoje delavce posebna stanovanja poslopja, ki bodo v najkrajšem času dovršena. V zdravih in modernih stanovanjih bo stanovalo nad 100 delavskih rodbin.

* V pomoč revnim učencem v Mariboru. Na ljudskih in meščanskih šolah v Mariboru je obstajalo od leta 1874. društvo, ki je blagotnostno delovalo več desetletij in nehalo ob preobratu. Na tisoče revnih učencev je potom društva dobivalo knjige in druge učne pripomočke, a tudi oblačila, oblačila in hrano. Boda je bila vedno, a do vrha je priklopila v zadnjih letih vsled neznozne draginje. Kako hoče oče delavec ali državni uslužbenec kupiti svojim otrokom šolske priprave, ki stanejo začetkom šolskega leta od 200 do 500 K za vsakega posameznega učenca; v srednjih šolah do 1000 kron. Kako naj izhaja, ako ima tri, pet, šest otrok? Popolnoma nemogoče. Otroci prihajajo v šolo brez knjig in zvezkov — staršem se zameriti ne more. O slabi obleki in obnavi nezadostni hrani otrok, katere posledica bo jetika, sploh ne govorimo. Ali smemo in moremo še dalje gledati to bodo ravnodušno brez usmiljenja? Ne! Tu hočemo pomagati vsi, ki nam je pri srcu naša mladina, tu moramo pomagati vsi, to je naša sveta dolžnost. Treba je le na novo ustanoviti društvo v pomoč revnih učencev, treba je mnogo gorkih src in delavnih rok in iz malih prispevkov posameznikov bo nastala izdatna vsota, ki bi zadoštovala v odpravi največji sili. Zato ob 11. dopoldne v dekliski meščanski šoli v Cankarjevi ulici shod v svrhu ustanovitve društva v pomoč revnim učencem. Pravila je pokrajinska uprava že potrdila. Letni prispevek je malenkostni dar 3 Din. Z ozirom na prepotrebni človekoljubni namen v dobrobit naše mladine iskreno prosimo obilne udeležbe. — Pripravljalni odbor.

* Promocija. Gospod Stane Rapé iz Ofseka pri Kranju bo v četrtek dne 23. novembra opoldne v veliki dvorani ljubljanske univerze promoviran za doktorja filozofije. S tem dovršuje svoje študije akademik, ki je bil vse čas svojega visokošolskega življenja izredno živahen in delaven. Že za časa svetovne vojne je vršil važno patriotsko delo ter navduševal svoje rojake za idejo narodnega edinstva. Ko se je po prevratu ustanovila ljubljanska univerza je takoj

stopil na čelo napredni akademski omladini in dal iniciativo za ustanovitev prvega naprednega akademskega društva »Jadran« v Ljubljani. Temu društvu je tudi več časa predsedoval in ga dovedel do onega ugleda, ki ga živa društvo danes v vsej naši napredni javnosti. Kot bojevnika v akademskih vrstah za zmago napredne ideje je zaradi svoje lojalnosti in značajnosti vžival velik ugled tudi v vrstah svojih nasprotnikov. Ko odhaja iz dijaškega življenja in sprejema čast doktorja filozofije mu tudi mi iskreno čestitamo, želeč da mladi doktor ohrani svojo sposobnost in svojo energijo delu za ideje, katerim se je kot akademik s tako vnamo in uspehom posvečal.

* Ali postrešček niso ljudje? Piše se nam: Na shodu pri Anžoku je predsednik bivše narodno - socialne stranke g. Rudolf Juvan smešil stan postreščekov s tem, da je shodarjem pripovedoval, kako JDS organizira po klubih učitelje, poštarje, železničarje. Pristavil je, da bodo demokrati »jutri ustanovili klub tudi še za »dinstmane«. Ali postreščki za zajedničarje niso ljudje?

* Zdravstveno stanje v Ljubljani. Glasom uradnega izkaza se je v mestni občini ljubljanski v dobi od 12. do 18. novembra narodilo 25 otrok, umrlo pa je 15 moških in 6 žensk, skupaj torej 21 oseb in sicer: 5 oseb za jetiko, 2 za rakom, 1 za pljučnico, 1 za možgansko kapjo, 1 za srčno hibo, 10 vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 oseba pa vsled slučajne smrtne poškodbe. Za davico sta v tem času oboleli dve osebi, od katerih je ena ostala v domači oskrbi, ena pa se zdravi v bolnici.

* Notarska zbornica za bivšo Štajersko je imela v nedeljo dne 19. novembra v Celju svoje zborovanje.

* Izdajanje vozni dopustil v Ljubljani. Ljubljansko policijsko ravnanstvo bo pričelo v področju ravnateljstva stanujočim samostojnim voznikom onih vozil z eksplozijskim motorjem izdajati »vozna dopustila«. V to svrhu se jim je zglasiti s svojo fotografijo in z izkaznico o opravljenem šoferskem izpitu v sobi št. 13 omenjenega ravnateljstva. Vozno dopustilo je kolkovati z 8 Din.

* Zvišanje vozne na ljubljanski električni železnici. Prejeli smo: Mestni magistrat je električni cestni železnici v Ljubljani dovolil zvišati od 22. novembra 1922 dalje vozne listke od sedanjih 3 na 4 krole. To povišanje je bilo potrebno, da bo mogla železnica ustreči zahtevam svojih uslužbenecv glede zvišanja njihovih prejemkov. Dalje mora železnica dobiti sredstva za podbetoniranje in vzvarenje tračnic po predpisih mestnega stavbenega urada; popraviti in povečati mora svojo remizo zaradi priklonih voz, ki stojijo sedaj izven remize na dežju. Najkasneje v desetih letih bo treba zopet izmenjati obrabljene tračnice in v to svrhu bo potrebovala železnica uprava kakih 12 milijonov kron. Ker za vse te izdatke nima pri sedanjih dohodkih železnica nikakega kritja, je bilo zvišanje vozne cene neobhodno potrebno. Sicer bo pa tudi po novih zvišanih cenah ljubljanska cestna železnica še vedno najcenejša v Jugoslaviji — če navedemo, da stanejo v Zagrebu vožnje na cestni železnici 4, 6, 8 in 12 kron.

* Opozorila o predpisu dohodnine za l. 1921 in 1922. Davkoplačevalcem, katerim je davčna administracija v Ljubljani dosedaj odmerila dohodnino za l. 1921 in 1922, se vračajo te dni opozorila, da bo izkaz o predpisu tega davka javno razglašen v času od 16. decembra 1922 dalje. Ta opozorila imajo edino le namen opozoriti dotične davkoplačevalce, da bo predpisni izkaz razglašen, nimajo pa nobenega vpliva na potek prizivega roka. Ta poteče pri vseh teh davkoplačevalcih po preteku 30 dni izza razglašenja predpisnega izkaza pri davčni administraciji, pri mestnem magistratu in pri davčnem uradu v Ljubljani. Kdor ne dobi opozorila, temu se dohodnina za l. 1921 in 1922 še ni predpisala, ampak se mu predpiše z enim poznejšim predpisnim izkazom.

* Preparat proti kotlovcu. Inspekcija parnih kotlov v Sloveniji nam sporoča: Inspekcija dela za nadzorništvo parnih kotlov v Sloveniji preizkušava komisijsno novo sredstvo proti kotlovcu, ter še ni dosegla končnih rezultatov iz katerih bi sledilo, da odgovarja omenjeno sredstvo (»Sand-Banum«) vsem navedbam notice z dne 18. novembra. Dosedanje preizkušnje potekajo povsem pozitivno, in bo gornji naslov o tem predmetu ki je za vse lastnike parnih kotlov tako eminentne važnosti pozneje poročal.

* Triglavsko koča okradena. V triglavsko kočo Slovenskega planinskega društva so vdrli te dni doslej neznani tatovi ter odnesli osem zimnic, mnogo posteljnega perila in precej oprave. Škoda znaša nad 40.000 kron.

* Seja celjskega mestnega šolskega sveta se je vršila v ponedeljek dne 20. novembra ter rešila večinoma razna personalna vprašanja. Sklenilo se je prosti viš. šol. svet, da takoj uvede zopet v popolnem obsegu pouk stenografije na meščanski šoli ter poišče nemudoma tudi finančna sredstva za to. Zalostno je dejstvo, da se letos ne goji niti na eni strokovni šoli v Celju ta važni predmet. Mestni šolski svet ponovno poudarja važnost sistematične telesne vzgoje ter prosi v š. sv. da jim oreže siste-

mizira mesto za telovadno učiteljico na dekliski osnovni šoli.

* Denuncijanti. Pišejo nam: Ni dolgo tega, kar je objavil poslanec Deržić kuriozen apel na pokrajinskega namestnika proti uradnikom demokratov. Samkrat smo se vsi čudili možu, ki je sam uradnik pa se je tako daleč spozabil. No, prvaki Zajednice so v tem oziru še mnogo »doslednejši«. V »Slovenskem Narodu« kličejo oblasti nad uradništvom in so se celo tako daleč spozabili, da denuncirajo že posamezne osebe. To je logično. Pod Avstrijo je napredni jugoslovanski uradnik moral prestati mnogo trpljenja vsled denunciacij raznih političnih špekulantov in zlasti nemškutarjev. Ali naj vračamo »Narodu« milo za drago ter pričnemo nekoliko motriti onih par zajedničarjev med uradniki, ki so zlasti za časa vojne bili pred svojimi nemškimi kolegi na prav dobrem glasu in pa onih, ki so vse do preloma koke-tirali z nemškutarji? Ne, demokrati se takih sredstev poslužujemo le v skrajnem silobranu, ko je vse dovoljeno, da odbiješ zločinski napad. Mi demokrati železničarji se ne bojimo nobenih groženj in nobenih denuncijantov. Ponosni smo, da pripadamo veliki državni stranki in smatrali smo za svojo dolžnost, da ustanovimo svoj politični klub, ki nam bo dajal zaščito tudi — proti denuncijantom. Zajedničarjem pa svetujemo, da si še oni ustanovijo svoj klub, kjer bodo lahko poslušali nauke politične desperacije gg. Deržića, Ravniharja, Juvana in sodrugov. — Demokratiški železničar.

* Spreobrnjen grešnik ali znamenje časa. Citatelji »Slov. Naroda« se gotovo še dobro spominjajo nedavnih časov, ko je ta list v pozni najbolj junaškega zaščitnika konzumentov dan za dnem pričel občeval ostre, naravnost hujskajoče notice proti ljubljanskim trgovcem. Baš solidni trgovci so takrat hudo zamerili, da se jih je tako pavšalno sumničilo. Sedaj je prišlo spreobrnjenje. Policija je na podlagi zakona o pobujanju dragine povodom uvoza ameriške moke in masti menda pregledala pri nekaterih trgovcih z živili zaloge, kar upamo, da se je tokrat zgodilo brez nepotrebnih škandlov in glej ga starega grešnika: naenkrat je »Slov. Narod« silno hud nad tem, da se vršijo preiskave. Naravnost si sicer tega ne upa povedati, zato pa si je izmislil, da gre za politično preganjanje zajedničarjev in sicer po nalogu oddelka za soc. politiko, ki pa policiji sploh ne more dajati nobenih direktnih povelj. »Slov. Narod« se pač pozna, da je postal glasilo »Zajednice«...

* »Narodovi« sodbi, da so njegovi pristaši tepeli, se je pridružila tudi »Jugoslavija«, ki istotako trdi, da je mogoče pristatemu Zajednici dopovedati, da njihova stranka ne kandidira, akoravno bo na volišču stala njena skrinjica. V ostalem je članek »Jugoslavije« dobesedno enak »Narodovemu« iz česar bi sledilo, da je laskava sodba direktno iz glavnega in centralnega odbora slavne Zajednice.

* Kazenska zadeva proti Ladislavu Zibert in tov. Prejeli smo: Neko nedeljo leta 1919 ali 1920 je bila v kopalšču Kolezij v Ljubljani ukradena nekemu kopalcu menda srebrna ura z usnatim privrskom in črna listnica s približno 800 K denarja, drugemu pa istega dne rumeno-rjavkaste blade. Koncem julija 1922, menda neko nedeljo, je bila na Tomadjevem ukradena nekemu kopalcu rjava listnica s 6 bankovci po 100 Din, nekaj drobica iz listin. Ob priliki sokolskega zleta je bil v bližini elektrarne izgubljen zelen površnik. Površnik in listnica sta pri sodišču. Oškodovanci naj se zglase pri ljubljanskem sodišču soba 95.

* Celjski aprovizacijski odbor je pretekli teden izvršil po predsedniku me-sarske zadruge Rebenški poskusno klanje, ki je prav čudno izteklo. Na sejmu v Laskem se je nakupilo 9 glav živine, med temi 5 volov, 2 telci in 2 kravi. Dočim se je pri ponovnem tehtanju v Celju ugotovilo, da je sedem komadov izgubilo na teži po 42 do 55 kg, sta tehtala ostala dva vola dan pozneje za celih 180 kg manj. Vole je prodal Iv. Požun iz Globokega, tehtala sta se pa po poročilih obakrat pod strogim nadzorstvom članov aprovizacijskega odbora. Ker navadnim konzumentom le ne gre v glavo, kako bi mogla živina v enem dnevu na teži toliko izgubiti, je uvedena preiskava. Aprovizacijski odbor pa je lahko prepričan, da na ta način nikdar ne bo mogel priti do prave ugotovitve primer-nih cen za meso.

* Iz statistike mariborske inteligence. Maribor ima sedaj približno sledeče šte-vilo slovenskih duševnih delavcev: juristov: pri sodnji in državnem pravdniku 37, odvetnikov in kooceptentov 23, upravnih juristov 16, pri financii 12, notarjev in kandidator 6, zdravnikov 20, inženjerjev in geometrov 20, profesorjev 84, živinozdravnikov 10, meščansko in ljudskošolskega učiteljstva 122, novinarjev 10, visokošolcev okrog 30, vrhutega pa še seveda nebroj drugih intelektualcev, ki se bodo skušali sedaj vsi pritegniti v delovanje mariborske podružnice »Zveze kulturnih društev«, katera sklicuje za sredo dne 22. novembra ob 18. uri v prostore »Ljudske knjižnice« to-zadevni posvetovalni sestanek.

* Ganljiv prizor v Kočevju. Poročajo nam: Kvartet Zilka je priredil v Kočevju dva koncerta: prvega dne 14., drugega dne 16. novembra. Koncerta sta se vršila v dvorani hotela »Trste«, ki je bila obakrat nabito polna. Drugega koncerta so se udeležili tudi slepi iz tukajšnjega zavoda. Globoko zamišljeni, nemirno in s sklonjenimi glavami so

poslušali bajne melodije, ki so jih iz-vabljali umetniki iz svojih instrumentov. Pri vsakem odmoru so povpraševali, kaj je to, kdo je to uglasbil in ali tisti, ki tako nebesko lepo igrajo... vidijo. Mno-gim izmed njih se je poneli o teh melo-dijah celo sanjalo, vsi pa so neizmerno hvaležni za užitek, ki so ga imeli in vedno vprašujejo, kdaj bo še kaj tako lepega ter ali bodo smeli tudi oni si-lišati. Udeležbo koncerta sta omogočila slepecem g. ravnatelj kočevske banke Gulih in kočevsko Glasbeno društvo s tem, da sta jim priskrbeli brošurčane vstopnice.

* Mama, kaj pa je to »laftnant«? De-mokrat nam piše: Na to nemško šegavo vprašanje sem se spomnil, ko sem čital v ponedeljkovem »Narodu«, kako globo-ko je bil presenečen dr. Ravnihar, ko je izvedel, da je dr. Zorjak za strankine svrhe dobil in izdal velike vsote denar-ja. Stranka se je nahajala baš v letu 1920 in 1921 v hudih borbah: za konsti-tuanto v Ljubljani in po deželi za ob-čine, poleg čisto političnega dela je morala posvetiti mnogo pažnje tudi vo-ljažnim kulturnim organizacijskim vprašanjem. Vsa dan je takorekoč zahteval novih žrtev, novih naporov. V načelstvu se je neprestano govorilo o novih nalo-gah, poročalo o započetih, v toku se nahajajočih, izvršenih akcijah. Za časa volitev (zlasti v konstituanto), je bilo treba letakov, agitatorjev, v tisočih ek-emplarjih so se razpošiljali listi, v taj-ništvu in v okrajih se je pisarilo, pre-pisavali so se volilni imeniki itd. itd. G. Ravnihar je vsem sejam predsedoval, poslušal vse debate, slisal koliko sred-stev je treba — sedaj je pa silno za-čuden, da je stranka za svoje delo po-trebna sredstva tudi imela. On je najbrž mislil, da je vse od božje previdnosti dano. Njegovo začudenje je zatorej na las podobno vprašanju one mlade hi-snavke, ki je prišla ravnokar od rendez-vousa z gospodom poročnikom, pazno poslušala doma razgovor o oficirjih ter začudeno dvigne nedolžne oči: »Mama, was ist das ein Leutnant?«

* Redka lovska sreča. V lovišču celj-ske Gospodarske zveze v Stoperah pri Rogatu je ustrelil pretečeno nedeljo ta-mojnji posestnik Jože Dečman divjega merjasa, ki tehtal 170 kg in je razstav-ljen v hotelu »Balkan« v Celju. Najbrž je od one črede, katero je nedavno lo-vilo okrog štiristo lovecv iz raznih kra-jev Slovenije v revirju g. zdravnika dr. Čedeja na Bočni pri Poljčanah.

* Leseni paviljoni v sanitarne svrhe. V Zagreb je dospelo te dni šest lesenih paviljonov, katere je dobavila Nemčija na račun reparacij. Paviljoni imajo dvj-ne lesene stene, ki so znotraj napolne-ne s plutinovo in pepelom ter so vilieti prav lične. Dva paviljona dobi bakteri-loski zavod, štiri pa Pasteurjev institut. Nadaljnje paviljone dobe ambulances za pobijanje jetike, trahoma in veneričnih bolezni in sicer v Vinkovcih, Osijeku, v Čakovcu in Mitrovici.

* Drznost mariborskih renegatov in Nemecev. Ko je »Jutro« pred kratkim poročalo, da bo mariborski pešpolk v spomin razoroženja nemške zelene gar-de dne 21. novembra svečano proslavil krstno slavo, je vložilo nemško politič-no društvo proti temu »zajenju« Neme-cov pri vojaški komandi obširen protest-ni memorandum. Ker pa vojaška oblast na to nemško drznost ni reagirala, sta prišla predsednik nemškega političnega društva Nasko in sin bivšega predsedni-ka slovenske čitalnice, torej uskok dr. Orosel osebno protestirat k polkovniku g. Draskiču. Slednji je gostoma izrazil svoje presenečenje nad tem čudnim pro-testom in jima razložil velik pomen spo-mina dne 21. novembra, ko je bil Mari-bor pridobljen naši državi. Ko jima je še g. Draskič povedal, da Nemeem ta dan ne bo treba razobesti zastav, ker se vrši slavnost le v vojašnici sta depu-tatnost zavzela takoj zopet znano nemško lojalnost in izjavila, da se bodo potem-takem tudi Nemci slave udeležili. G. polkovnika sta prosila, naj jima zato vrne memorandum, v katerem so med dru-gim Nemci zahtevali od vojnega mini-stra, naj isti ne dovoli pešpolku krstne slave. Tej želji g. polkovnik seveda ni mogel ustrežiti in je predložil memoran-dum višji onisti v informacijo patriotiz-ma mariborskih Nemecev. Krstne slave se seveda ni udeležil noben Nemeec, a

* Smrtna nesreča. Te dni se je pripetila v Sv. Lovrencu nad Dravo težka nesreča, ki je zahtevala življenje mlade-niča Pulka. Ta je peljal velik voz blo-čev, ko je vozil po strmem klanecu. Je skočil z voza, pri tem pa padel pod voz in ostal na mestu mrtve. Kolesa so mu zdrobila glavo.

* Svinja objedla otroka. Grozna ne-sreča se je pripetila v selu Mosorina. Zena posestnika Jovana Saraza je bila zaposlena v kuhinji, kjer je imela pri sebi tudi svojega poldrugo leto starega otroka. Ko je mati za nekaj minut šla k studencu po vodo, prišla je v kuhinjo svinja, ki je odgrizla otroku obe roki, nos in ušesa. Ko se je mati vrnila, našla je otroka v nezvesti in vsega razmesar-jenega. Nesrečnega otroka so odpeljali v bolnico, kamor je dospel že mrtve. Proti neprevidni materi je uvedena sod-na preiskava.

* Sumljivi agenti. V zadnjem času so se v Baški in morebiti tudi drugod po-javili agenti pomorskih brodarških dru-gov, ki nabirajo izseljence za Ameriko, vlasti za Argentino. Ljudem objeljavajo vse mogoče, cenene vozne liste, poto-vaštine itd. Kakor se govori, so na tana-čin nabrali že nad 500 izseljencev, veči-noma delavcev, pa tudi nižjih uradnikov.

Gospodarstvo

Z LESNEGA TRGA.

Ko se je začel dinar popravljati, so začele po malem tudi cene lesu popuščati; kar je bilo v toliko dobro, ker bi bila drugače naša lesna trgovina z ino-zemstvom popolnoma zaspala. Pred dvema tednoma so pa cene ponovno narastle. Ker je to povzročilo manjše po-vpraševanje po blagu, so pričele cene spet popuščati — vsaj v Sloveniji je to opaziti. Pri sedanjih stalnosti dinarja je zanimanje inozemstva za naš les precej živahno, kar je znamenje, da mu naše cene vsaj deloma konvenirajo. Pred-vsem se zanimajo za naš les Italija, Francija, Egipt in Švica. Dobra kako-vost našega lesa je po svetu vedno bolj znana. Najboljši kupec našega lesa je pa še vedno Italija, ki je v početku pro-šlega tedna plačevala za predelan bu-kov les okoli 5500 K, za nepredelan 4500 K, za bukovice frize 1800 K, za hrastovino 11.000 K m³.

Za našo lesno trgovino z inozemstvom je položaj ugoden, ker vlada na češko-slovanskem in avstrijskem trgu popolna stagnacija. Glavno je za nas, da ne bi začele cene zopet naraščati. Z narašča-njem cen bi nam postala zopet zelo ne-varna konkurenca Rumunije, ki je bila nekaj časa naš najnevarnejši konkurent. Končno je treba omeniti, da bi se naša lesna trgovina mnogo boljše razvijala, ko bi bil naš promet urejen.

Prošli teden so bile sledeče povprečne cene (v Din): hrastovi hlodi I. 3000 — 4500, II. 1600 — 2400, hrastovi hlodi za furnirje 4000 — 5500, fin hrastov les 13 do 17 tisoč, hrastove deske do 5 cm 5000 — 8000, preko 5 cm 5000 — 7500, hrastovi boulj 7000 — 9000, bukovni hlodi I. 800 — 1000, bukovni frizi 2000 — 2400, javorjevi hlodi I. 1800 — 2500, ja-senovni hlodi I. 1600 — 2200, brestovi hlo-di I. 1000 — 1500, mehki lesani les 1300 — 1800, hrastovi brzjavni drogi 160 — 250, jelovi brzjavni drogi 120 — 200, železniški hrastovi pragovi 130 — 170, bukovni železniški pragovi 90 — 110, bu-kov les za kurjavo I. 11.000 — 13.000, II. 7000 — 9000, mešan les za kurjavo 6500 — 9000, oglje vagon 36.000 — 40.000.

HMELJ.

Češkoslovaški hmeljski trg. Zatec, 19. novembra. Celi prošli teden so se cene polagoma dvigale in so dosegle 700 — 900 Kč za 50 kg. Zaloge na deželi so že zelo majhne. Narasle so tudi cen-e lanskemu hmelju.

Nemški hmeljski trg. Nürnberg, 19. novembra. Trgovina nekoliko mirnejša. Povpraševanje po srednjedobrem in pr-vovrstnem hmelju. Cene za slabše kakovosti nekoliko nazadovale. Cene: 60 — 125 tisoč mark za 50 kg po kakovosti.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebski žitni trg. V ponedeljek se je ponujala v Zagrebu z vojvodinskih postaj pšenica po 1600 — 1630 K, koru-za rumena stara po 1380 — 1420 K, no-va umetno posušena po 1110 — 1150 K, rž po 1400 — 1500 K, ječmen za pivovar-ne 1500 K, za krmo 1400 — 1450 K, oves po 1050 — 1150 K, moka »0« po 2350 — 2400 K. Cene so znatno narasle. Kakor se v resnih trgovskih krogih zatrjuje, se te cene ne bodo dolgo dr-žale, ker za njihov porast ni nobenega motiviranega povoda. Zato je v veliko gotovostjo pričakovati, da bodo cene v najkrajšem času zopet padle na svoje opravičeno višino.

DOBAVE

Dobava košar za oglje. Pri ravnat-elstvu drž. železnice v Subotici se vrši 30. t. m. pismena licitacija glede dobave 1500 komadov košar za oglje iz španske trske po vzorcu, ki je pri imenovanem ravnateljstvu na vpogled. Predmetni oglas je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Dobava papirja. Pri ravnateljstvu drž. žel. v Subotici se vrši 30. t. m. pi-smena licitacija glede dobave 10.000 kg konceptnega papirja razne vrste in 10 tisoč kg tiskarskega papirja. Predmetni oglas je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

— Revizija vodnih koncesij. V petek je zakonodajni odbor razpravljal o vod-nih koncesijah. Razvila se je živahna debata. Poslanec Dulbič in Hrasnica sta zahtevala, da se vrši samo revizija kon-cesij, izdanih po ujedinenju, dočim sta poslanca Divac in Filipovič zahtevala revizijo vseh izdanih koncesij. Poljedel-ski minister Pucelj in referent poljedel-skega ministrstva sta se priključila mne-nju poslancev Hrasnice in Dulbiča. Po-slanec Moskovljevič se je sklicaval na ustavo, ki jasno določa, kaj se ima storiti. Pri načelnem glasovanju je bilo 4 glasovi proti 3 glasovom sklenjeno, da se imajo revidirati vse koncesije, kakor to predvideva člen 139 ustave. Dalje je bilo sklenjeno, da se ima ta revizija iz-vršiti najprej v Dalmaciji in Bosni. Po-tem se je konstituiral odbor, ki ima pre-gledati vse koncesije, ter potem podati zakonodajnemu odboru svoje poročilo.

Ta odbor je sestavljen sledeče: Poslanec Divac in Stejčić enačelnik poljedel-skega ministrstva.

— Osnovanje jugoslovanske banke v Rusiji. »Ruspress« javlja, da je dobila neka beograjska banka, ki je v poslovnih zvezah z sovjetsko Rusijo, od sovjetske-ga zunanjje-trgovinskega urada »vabilo« na osnove v Rusiji banko.

L. 2130

je pisan roman slav. francoskega pisatelja Cl. Farrèrea

„Obsojenci,“

ki podaja čudovito sliko nove človeške družbe, novega socialnega in kulturnega življenja naše bodočnosti. Vse se izpremeni. Le človek ostane v bistvu enak samemu sebi: glavni nagon mu je, kakor pred tisočletji, kruh, ljubezen, uspeh....

V osredju grandioznega, v najlepšem pomenu senzacionalnega romana stoji hčerka kapitalovega veleznaka s svojo ljubeznijo, ki podira vse meje, izvaja vse posledice. Roman je zamisljen tako, da je napisan leta 2130 o dogodkih, ki ko se odigrali

V l. 1990.

„Jutro“ prične objavljati to remekdelo moderne pripovedovalne umetnosti v nedeljo 26. novembra.

Kdor se namerava na „Jutro“ naročiti s 1. decembrom, naj vpošlje naročnino (10 Din) pred nedeljo, pa bo dobival list do konca meseca novembra brezplačno ter tako mogel čitati novi roman od početka,

Uredništvo in uprava „Jutra“.

Vodja žage.

Za žago v Fali se potrebuje s 1. januarjem 1923. poslovodja, verziran v gozdni posib, vodstvu žage in prodaji, če mogoče trgovsko izobražen. Ponudbe z navedbo referenc in zahtevo plače na „Splošna stavbena družba“, Maribor, Aleksandrova cesta 12. 3976

Najpripravnejša darila za božič in Novo leto!

Amerikanski

in angloški

Singer šivalni stroji.

Singer igle in nadomestni deli. Singer olje, sukanec, svila itd.

Lastna mehanična delavnica. — Prodaja na obroke.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., New-York

Centrala za SHS: Zagreb, Marulićeva ulica broj 5.

Podružnice: Ljubljana, Selenburgova ulica 3,

Maribor, Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar in Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zaječar in Štip. 96/L.

Zastopništva v vseh večjih mestih.

Tvornica kuvert FRAN MULEC & DRUG

v Ljubljani

obratuje sedaj: Vožarski pot št. 1 (vokal Karlovske ceste) ter se priporoča za dobavo vseh vrst kuvert. 3929

HALO!

? Kaj je novega v Mariboru?

Kdor hoče dobro in poceni vino piti, mora v Prešernovo klet iti. Pridite in poskusite ga vsi, potem se boste po glavi sukali.

Elektrotehnično podjetje

Leopold Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35

nudi

veliko zalogo modernih

svetlinih teles

(lustrov)

za električno razsvetljavo.

Ing. dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbni inženir in mestni stavbenik

Ljubljana, Na Mirju.

Stavbno podjetje in tovarna isarna za betonske, železobetonske in v ome zgradbo, arhitekture ter vsakovrstne visoke zgradbe. 1535

Izvedljiv. Projektiranje.

Objave

* Jugoslovensko-čehoslovaška liga v Ljubljani. Jugoslovensko-čehoslovaška liga priredi v petek, dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani „Mestnega doma“ predavanje „O lepota Slovaške“. Predava lektor češkega jezika na ljubljanski univerzi dr. Burian. Njegova izvajanja bo pojasnjevalo preko 100 skriptičnih slik. Ker so slovaška zemlja ter nje prirodne in narodopisne zanimivosti pri nas še skoraj nepoznane, vabi odbor jugoslovensko-čehoslovaške lige ljubljansko občinstvo, da se v obilnem številu udeleži tega zanimivega in poučnega predavanja. Vstopnina 1 Din za osebo.

* Gospodovski zvon. Prejeli smo: Izobraževalno društvo v Mekinjah je v nedeljo, 12. novembra, priredilo v društvenem domu predstavo romantične trodejanke „Brez domovine“ v prid „Gospodovskega zvona“. Za poslani nam čisti dobiček v znesku 800 K se Mekinjskemu društvu pristočno zahvaljujemo. Posnemajte! — „Gospodovski zvon“.

* Za radeške reveže. Namesto venca na grob pokojnemu okrožnemu zdravniku v Radečah, gospodu dr. Alojziju Homanu je tamkajšnji občinski odbor v žalni seji votiral znesek 800 K za reveže v ubožnici.

* Centralizem, avtonomizem in samouprava se glasi naslov predavanju glavnega urednika g. Zvonimira Bernota, ki se bo vršilo v četrtek 23. t. m. ob 20. v veliki dvorani Mestnega doma. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali daljši govor, vendar ne nad 10 minut. Vstopnina: sedež 3 Din, stojališče 1 Din.

* Praktični tečaji češkega jezika v Ljubljani se vrše vsak četrtek in sicer: kurs za naprednejše od 5 — 6, za začetnike od 6 — 7 ure zvečer. Poučevalo se bo v risalnici drž. realke v Vegovi ulici, vhod skozi dvorišče. Vpisovanje še traja.

* Izgubila se je v Ljubljani srebrna ura z verižico. Na pokrovčku je gravirano ime „Johann Kavšek“. Najditelj naj blagovoli uro proti dobri nagradi izročiti upravnistvu „Jutra“.

Sukno

za promenadne in športne obleke

v bogati izbiri 84/11

A. & E. Skabernè Ljubljana

Mestni trg 10

Karel Rajer

Maribor, Aleksandrova cesta št. 57

kupuje

orehe, žito in vsakovrstne domače pridelke po dnevnih cenah. 3993

Perilo

za dame, gospode in otroke po znižanih cenah

pri A. Sinkovic nasl. K. Soss Ljubljana, Mestni trg št. 19.

Mali oglasi

stanke do 20 besedi 5 Din, vsaki naslednji 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, doplačila, se premnožijo do 20 besedi 5 Din, vsaki naslednji 5 besedi 2 Din. — Plače se naprejo. Lahko tudi s enotnostjo. Na sprejeto se odgovarja le, ako je sprejeto priloženo znanje se odgovor.

Službe

Trgovski pomočnik

išče mesta v trgovini z mešanim blagom (specialna ni izkl. učena). Ponudbe pod „Trgovski pomočnik“ na upravo „Jutra“. 3983

Stanovalja

Soba,

meblirana, s posebnim vho- d-m, v sredini mesta, ozi- v smeri proti juž. kolodvoru, se išče za mirnega gospoda. Ponudbe in takoj nasloviti na upravnistvo „Jutra“ pod šifro „Soba“. 3988

Prodaj

Prvovrstno apno,

garantirano dobro žgano, iz vodnega kamnja (krogle), več vagonov, za takoj njo ali poznejšo dobavo, po zmernih cenah. Istotam vagon smrekovih plobov, 50 mm debe- line. Več pove Stefan Gruden.

trgovca z lesom in apnom

Stranje pri Kamniku. 3924

Prodaja se 3994

nova konjska dvorpredna prsna oprema. Poizve se: Konjska ulica 13.

Lokali

Gostilna

ali rest. vracija, v kakem večjem kraju Kranjske, Stajerske ali Hrvaške se vzame v najem, takoj ali pa tudi pozneje. Cenjene ponudbe naj se vpošlejo na poštne ležake „Nova vas, Rakek“. 3993

Dopisovanje

Zenitna ponudba!

Cvrst, podjeten, 29 let star madenik, s posestvom v go- tovinah nad K 150.000 —, iz- učen poljedelstva, trgovine z mešanim blagom in vinste trgovine, želi v svrhu zenitne znanja z gospodično ali mlado vdovo, ki ima kako kmetško posestvo z gostilno ali kaj drugega. Ie resne ponudbe,

če mogoče s sliko in svojim naslovom, katera se pozneje vrne, pod „Srečna bodočnost“, poštneležeče Jesenice, Go- renjsko. 3997

Dva gospoda,

inteligentna, visoko naobra- žena, o katerih se govori, da so fini družabniki, želita v svrhu zenitne korespondence z dvema gospodičnima. Do- pise na „Tulipan“ in „Hia- cint“, poštneležeče, Rajhen- burg. 3990

Neprepisljive

Dve mali posestvi

z vinogradi, blizu Maribora, se poceni prodasta. Naslov v podružnici „Jutra“, Maribor, Barvaska ulica 1. 3991

Razno

Klavir ali pianino

se vzame v najem in se po preteku najemnine garanti- rano nepokvarjen vrne. Več se poizve v upravi „Jutra“. 3995

Hiša v Mariboru

dvonadstropna, z vrtom, pripravna za obrt ali tovarno, blizu glavnega kolodvora, se takoj prodaja. Cena 450.000 kron.

Cenjene ponudbe na oglasni zavod Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15, pod „450.000“. 3978

Senzacionalni roman s papeškega dvora ::

Hči papeža (Lukrecija Borgia)

ki je izhajal v „JUTRU“, je sedaj izšel v ponatisku v krasni opremi z barvastim umetniškim ovitkom. ::

Naroča se v upravnistvu „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Cena 25 Din, po pošti 2 Din več.

Naročite takoj, ker je zaloga le majhna.

Naznanilo.

Naznanjam slav. občinstvu, da kupujem stare obleke, čevlje, pohištvo itd. Grem tudi na dom.

Martin Dramé 3996

Ljubljana, Sv. J. koba nabrežja štev. 29.

PERJE

vsak čas

po najnižjih cenah pri

E. VAJDA

izvoz divjačine in perutnine

Cakovec, Medjimurje (Jugoslavija)

Brzjaviti: Vajda Cakovec.

Telefon št. v 53

94/1

Naprodaj:

Goerz Trieder, 8 ×

Zlata verižica, 170 cm dolga z dvojnim pe- krom.

Istotam se tudi prodaja:

Vila na Bledu, enonadstropna, krasno meblirana, v lepem sta- tišju, brez prahu, z velikim sadnim vrtom, zasajenim z žlahtnim sadjem, oddaljena tri minute od jezera.

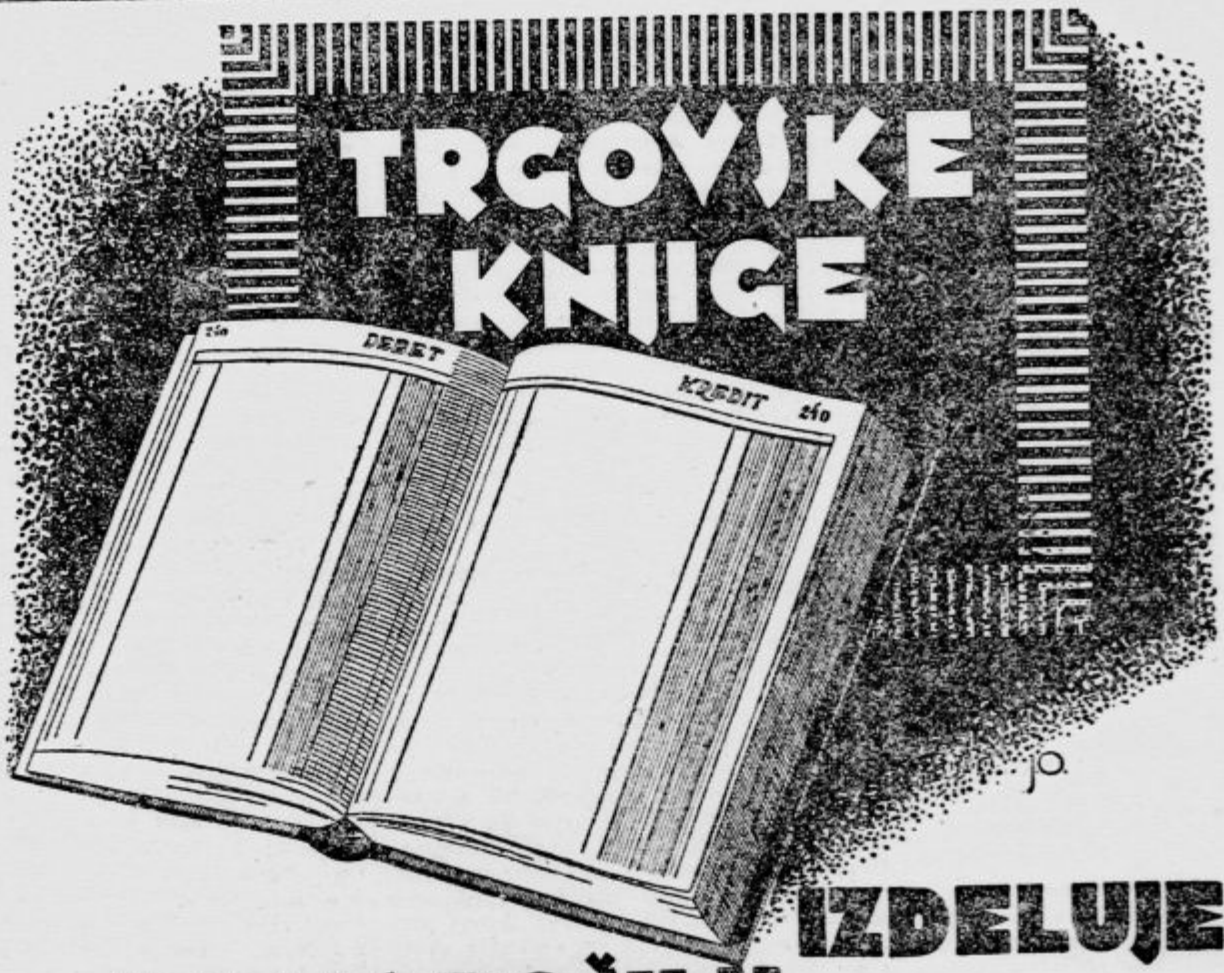
Latka kočija, enovprezna, in lahke zimske sanka, zelo priprave.

Nadalje se cenó odla:

Samokres in krasno lovška puška izdelana iz delov

na kroglo z municije kakor tudi obilno množino

Ponudbe na upravnistvo „Jutra“ pod „št. 204“.

PO NAROČILU DELNIŠKA TISKARNA D.D. V LJUBLJANI